

Foto: Anda van Riet

DOCENTONTWIKKELING VIA DE BRITISH COUNCIL

De meeste docenten kennen de British Council van de Cambridge-examens. Bij het zoeken naar geschikt materiaal, bij de ondersteuning van de implementatie van een Cambridge-traject en vooral ook voor het afnemen van het examen wordt de British Council ingeschakeld. Daarnaast is de British Council dé plek voor informatie en lesmateriaal over Britse taal en cultuur. Maar welke ondersteuning kunnen docenten Engels nog meer verwachten van deze organisatie? En kunnen ook docenten in andere talen of zelfs andere vakgebieden hier baat bij hebben?

KARIN EPPING

Het verspreiden van de Britse taal en cultuur is het oorspronkelijke uitgangspunt van de British Council, een non-profitorganisatie met meer dan honderd vestigingen over de hele wereld. Ook in Nederland is er een kleine vestiging in Amsterdam met zes werknemers. Scholen helpen bij de voorbereiding van het Cambridge-examen en het daadwerkelijke afnemen van het examen zelf is een belangrijk onderdeel van hun werk. Echter, bij de ondersteuning van het onderwijzen van de Engelse taal kunnen docenten Engels veel breder denken. Zo is er op websites van de British Council allerlei lesmateriaal te vinden, onder andere via <teachingenglish.org.uk> en <learnenglish.britishcouncil.org>. Daarnaast, en dat is

misschien minder bekend, wordt er voor docenten ook ondersteuning op het gebied van professionalisering aangeboden.

Framework

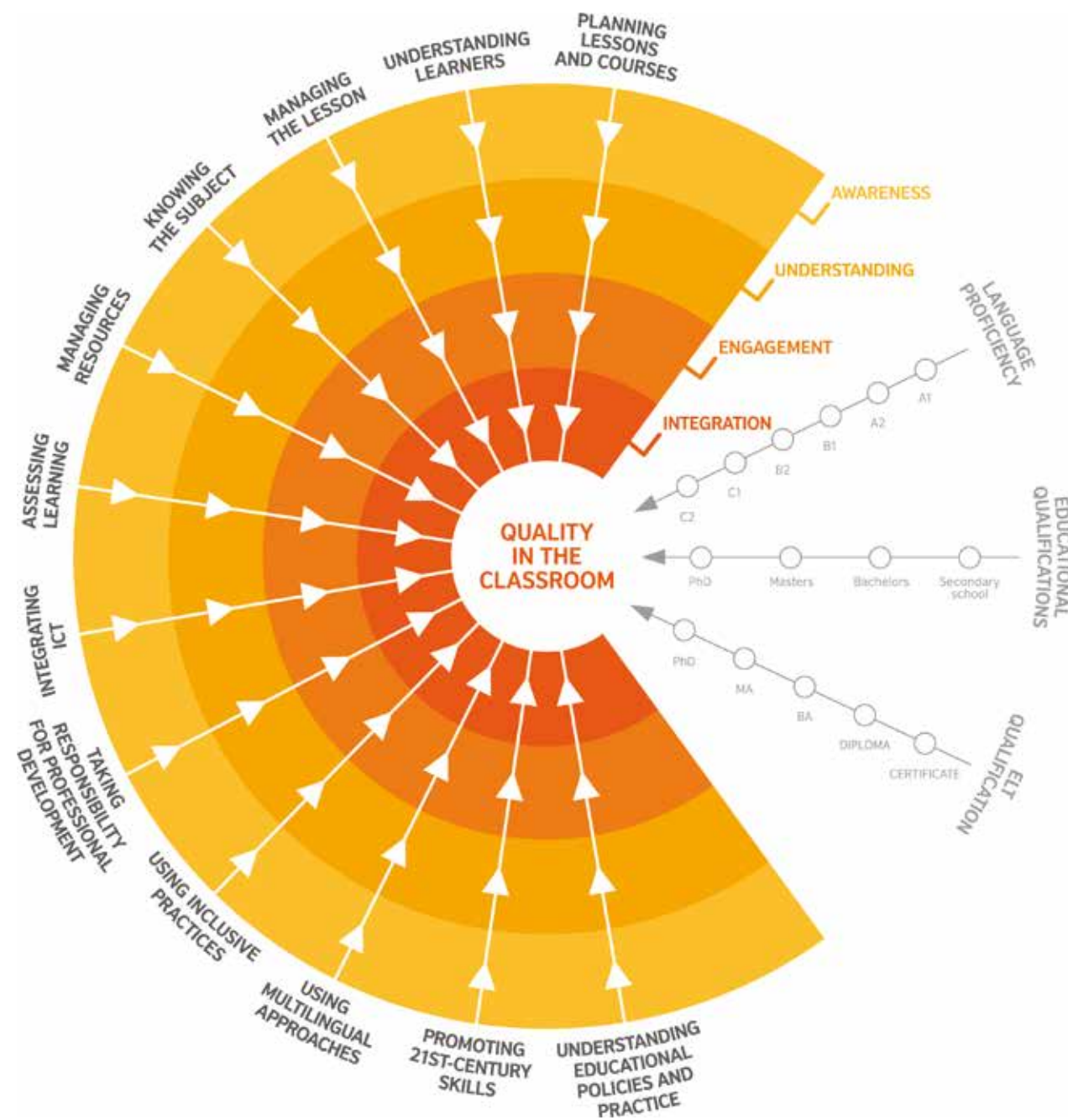
Voor docenten heeft de British Council een tool ontwikkeld waarmee zij voor twaalf verschillende vaardigheden op het gebied van lesgeven kunnen vaststellen op welk niveau ze zitten. Deze vaardigheden en kennisgebieden zijn algemeen belangrijk voor een goede kwaliteit binnen het leslokaal en zijn niet alleen relevant voor docenten Engels. Alle docenten kunnen hiermee inzicht krijgen in hun beheersing en vaardigheden op het gebied van lesgeven.

Deze tool, het zogenoemde Continuing Professional

Development (CPD) Framework, kunnen docenten gratis invullen op de website <teachingenglish.english.britishcouncil.org>. De uitkomst geeft een indicatie wat betreft het ontwikkelingsstadium in de vaardigheden die te maken hebben met kwaliteitsgebieden binnen het leslokaal (zie figuur 1).

Welke vaardigheden hebben docenten nodig en van welke onderdelen zouden zij kennis moeten hebben? Deze variëren van *Planning Lessons and Courses* tot *Understanding Educational Policies and Practice*. Alle twaalf vaardigheden zijn geplaatst binnen de cirkel van het CPD als een soort punten van een taart. De punten zelf zijn weer onderverdeeld in vier delen. Het buitenste deel, het deel dat je het eerst tegenkomt wanneer je er zagezegt een hap van neemt, wordt *Awareness* genoemd.

Dat betekent dat de docent weet dat dit kennisgebied of deze vaardigheid bestaat. Een stap verder in de ring, *Understanding*, betekent dat de docent begrijpt dat dit onderdeel belangrijk is om goed les te kunnen geven en weet wat deze vaardigheid of kennis precies inhoudt. De volgende ring, *Engagement*, geeft aan dat de docent niet alleen over kennis beschikt, maar daar ook mee aan de slag gaat in de les. De docent beschikt over competentie in deze vaardigheid. De term *Engagement* heeft betrekking op het feit dat de docent als het ware het onderwerp heeft vastgepakt. In de laatste en kleinste ring midden in de cirkel, *Integration*, laat de docent zien niet alleen over bewustzijn, kennis en ervaring te beschikken, maar ook een goede beheersing van dit onderdeel te hebben en er vorm aan te geven binnen de lessen.

Figuur 1. Continuing Professional Development Framework for teachers

Het Continuing Professional Development Framework geeft de mogelijkheid om vaardigheden, kennis en ervaring binnen een beroepsmatige ontwikkeling in beeld te brengen. Het wordt binnen meerdere bedrijfstakken gebruikt om een scholingsplan voor werknemers vast te stellen. Het geeft aan wat iemand ervaart, leert en vervolgens toepast. De focus ligt daarbij op het zelf in de gaten houden en plannen van ontwikkeling en scholing.

Het systeem is erop gericht dat de docent zelf inzicht krijgt in de persoonlijke scholingsbehoefte

De tool levert inzicht in het beheersingsniveau van de twaalf gebieden en brengt daarbij de individuele professionaliseringsbehoeften in kaart. Niet iedere docent komt bij elk onderdeel tot het midden van de cirkel. Veel docenten zullen bijvoorbeeld voor *Understanding Learners* al op *Integration* zitten omdat ze elke dag met leerlingen werken. Een ander gebied, bijvoorbeeld *Integrating ICT*, kan nog een ontwikkelpunt zijn.

Aan de slag

Hoe kan een docent hiermee aan de slag gaan en wat hebben scholen aan dit CPD Framework? Het systeem is erop gericht dat de docent zelf inzicht krijgt in de persoonlijke scholingsbehoefte. Hoe deze professionalisering vervolgens plaatsvindt, kunnen scholen en docenten zelf bepalen. Zo kunnen docenten op basis van de resultaten van het CPD bij de schoolleiding aangeven op welk gebied ze graag een cursus willen volgen. Andersom kan de school aan docenten vragen het CPD Framework in te vullen en op basis van de resultaten een plan uitzetten voor nascholing.

Voor deze vervolgstap biedt de British Council meer dan 70 cursussen aan. Online, maar ook op scholen zelf. Online zijn er zowel volledige cursussen als individuele modules te volgen. Deze zijn te vinden op voornoemde website van Teaching English. De cursussen behandelen meerdere aspecten binnen één onderwerp, bijvoorbeeld *Discovering Classroom Management* of *Discovering Skills Work*, en kosten meer tijd om te volgen, vanaf 15 uur. De kosten beginnen voor de meeste cursussen vanaf 100 pond. De modules zijn korter, met drie uur kun je er een hebben afgerond. De modules zijn afgestemd op de twaalf kennisgebieden van het CPD en bieden daarbij de mogelijkheid goed in te springen op de resultaten van het self-assessmenttool. De kosten zijn 12 pond per module. De prijzen zijn in Britse ponden,

omdat de cursussen en modules via de British Council in Groot-Brittannië worden verzorgd. De docent kan op deze manier in zijn of haar eigen tijd, eigen tempo en op eigen manier werken aan professionalisering. Uiteindelijk is de regie volledig in handen van de docent zelf.

Een andere optie is om schoolbreed met de modules een passend nascholingsprogramma samen te stellen. Voor deze optie is het aanbod breder dan zo in eerste instantie te vinden is op de website. Als een school een specifieke vraag of behoefte heeft, dan heeft de British Council namelijk veel connecties met docenten die vaker voor hen werken. Daarom kan er zo nodig een gespecialiseerde docent worden ingevlogen. De British Council biedt ook aan samen met de school de uitslag van de CPD-test te analyseren en advies te geven. Zo kunnen vervolgens aanbevolen modules online gedaan worden, of er kan een intensieve cursus op de school zelf afgesproken worden.

Cambridge Exams

Naast het CPD Framework zijn er ook andere algemene vaardigheidstoetsen voor docenten die via de British Council aangeboden wordt. Een andere, oudere en wellicht algemeen bekende toets is het examen voor taaldocenten van de Cambridge Exams. Cambridge biedt vier soorten examens aan: *General English*, *Young Learners*, *Business English* en de *Teaching Knowledge Test (TKT)*. Deze laatste test beoordeelt de vaardigheden die benodigd zijn voor het lesgeven van de Engelse taal aan anderstaligen. Onderdelen zijn bijvoorbeeld *Lesson planning* en *Use of resources for language teaching*. Via <www.cambridgeexams.org> zijn er voorbeeldtoetsen en materiaal beschikbaar om voor te bereiden op het examen.

In tegenstelling tot de modules die gerelateerd zijn aan het CPD Framework, levert de TKT een Cambridge

English-certificaat op. Dit kan voor docenten een reden zijn om hiervoor te kiezen. In meerdere landen is dit immers een belangrijke, soms zelfs verplichte toets die het niveau van een docent weergeeft. De toets is geschikt voor beginnende docenten om aan vaardigheden te werken maar kan zeker ook gekozen worden door ervaren docenten die zich willen specialiseren, zoals bijvoorbeeld op *Young Learners (YL)* of *Content and Language Integrated Learning (CLIL)*. Evenals bij het CPD kan er worden gekozen voor verschillende modules. De TKT is via de British Council aan te vragen.

Bredere ondersteuning

Het aanbieden van cursussen voor professionalisering voelt als een vercommercialisering van wat toch ooit een stichting was. Medewerkster Jody Hoekstra, verantwoordelijk voor de Exams & English-afdeling in Amsterdam, beaamt dit: 'We gaan nu langzaam naar een systeem toe waarin we zelfredzaam moeten worden. Vandaar dat we de "examenbusiness" hebben, waar geld in omgaat. Maar we zijn wel een organisatie die al het geld dat binnenkomt meteen weer in de activiteiten stopt.' En op deze manier blijft de British Council toch een non-profitorganisatie.

'De British Council is een organisatie die al het geld dat binnenkomt meteen weer in de activiteiten stopt'

Die activiteiten bestaan onder andere uit een heel scala aan lesmateriaal, ook te vinden op de website. Het betreft materiaal voor leerlingen in de categorie 'teens'

en voor leerlingen in de jongere leeftijdscategorie 'kids'. Het materiaal is bruikbaar voor de lesvoorbereiding van de docent, maar ook geschikt om leerlingen naar te verwijzen. Via een blog kunnen docenten met elkaar praten over allerlei onderwerpen, zoals projecten, grammatica-onderwijs of didactiek.

Al deze vormen van ondersteuning beperken zich niet tot docenten Engels of hun leerlingen. Binnen het beroepsonderwijs of tweetalig onderwijs geven veel docenten les in het Engels, ook al is hun vak op een ander gebied. Twee medewerkers van de British Council zijn specifiek belast met het in de gaten houden van wat er op Engelstalig gebied gebeurt in het onderwijs in de breedste zin van het woord. De British Council springt zo nodig in op activiteiten en belangrijke tendensen. Een voorbeeld daarvan is de ondersteuning bij FameLab, een nationale competitie voor leerlingen waarin presentaties op het gebied van *science* in het Engels gehouden worden.

Voor docenten die zichzelf willen ontwikkelen, is er dus veel te vinden bij de British Council. Dit is volgens de traditie veelal gratis, of tegen een zeer lage kostprijs. Het aanbod is groot, voor de docent die Engels onderwijst, de docent die in het Engels onderwijst of zelfs die docenten die op zoek zijn naar ondersteuning op het gebied van *special needs*.

Het is voor Hoekstra belangrijk dat meer docenten bekend worden met wat de British Council allemaal aan ondersteuning kan bieden. De nieuwsbrief per e-mail is al een goede stap in de richting, evenals de info op sociale media, zoals de verschillende pagina's van de British Council op Facebook. Om te zorgen dat op dit gebied de British Council wat meer naamsbekendheid krijgt in Nederland werd dit jaar voor het eerst de British Council Conference for Teachers gehouden, een gratis evenement met workshops voor en door docenten over allerlei aspecten van het Engelsetaalonderwijs. Deze dag werd goed bezocht en zorgde voor veel enthousiaste reacties. Hoekstra: 'We willen heel graag dat mensen snappen waar wij mee bezig zijn en zien waar wij ondersteuning bij kunnen bieden.' ■

Er zijn op dit moment ongeveer 70 modules beschikbaar via de website van de British Council. Deze modules en informatie over het CPD Framework zijn te vinden via <www.teachingenglish.org.uk> en <www.teachingenglish.org.uk/teacher-development/continuing-professional-development>.

etalage

De Nederlandse uitgeverijen presenteren de afgelopen weken weer stapels literatuur. Het is vrijwel ondoenlijk om de hele waslijst in kaart te brengen. Om die reden volgt hieronder een selectie van de meest bruikbare en in het oog springende titels.

De roman *Een diadeem van dauw* (Prometheus, 144 blz.) van **Arie Storm** is overduidelijk gedompeld in een autobiografisch sausje. Hoofdpersoon is de schrijver August Voois, woonachtig in Amsterdam-Zuid, samen met zijn vrouw en dochter. De dood van zijn vader brengt hem in verwarring. Daarnaast komt een einde aan het leven van een aantal van zijn vrienden, in deze bij vlagen meeslepende roman, waarin sommige personen (onder wie Joost Zwagerman) zijn te herkennen. Maar is deze roman daardoor ook te verteren voor de lezers die niet op de hoogte zijn van het reilen en zeilen binnen de grachtengordel?

Hoe is het om op jonge leeftijd een moeder te verliezen en om daarna op te groeien met alleen een vader? In de roman *Mensen zonder uitstraling* (Atlas Contact, 176 blz.) van **Jente Posthuma** komt vooral het antwoord op deze vraag naar voren. De vrouwelijke hoofdpersoon

leidt sinds de dood van haar moeder een stuurloos bestaan. Haar vader, hoofd van een psychiatrische inrichting, raadt haar aan om haar bezigheden in afgepaste tijdsblokken in te delen, zodat ze meer controle krijgt over haar eigen leven. Zal ze hierin slagen? Of bepaalt de dood van haar moeder haar verdere doen en laten?

In de roman *De drager* van de Vlaamse schrijver **Jan Vantoortelboom** (Atlas Contact, 192 blz.) staat Nicolas centraal, die in zijn jonge jaren onder de indruk is van zijn twee jaar oudere buurjongen Bruno. Na hun schooltijd raakt Nicolas verzeild in de computer- en informatietechnologie, Bruno wordt bioloog en doet veldwerk in Slowakije. Als Nicolas naar Wenen moet voor een IT-project, ontmoeten ze elkaar na afloop in het nabijgelegen Bratislava. En dan volgt een confrontatie, in deze fraai uitgewerkte Bildungsroman.

Aan het begin van de roman *Tachtig* (Olympus, 272 blz.) van **Jaap Scholten**, reist hoofdpersoon Frederik terug naar het huis van zijn moeder, aan de voor-

avond van zijn grootmoeders tachtigste verjaardag. Vijf lange dagen brengt hij door met brieven schrijven, telefoneren, drinken en dagdromen. Maar rust vindt hij niet. Tachtig is vooral een roman over het leven tussen twee werelden: het jachtige en anonieme bestaan in de grote stad versus het feodale platteland, waar de bemoeizucht overheerst.

Vier jaar geleden verscheen het uitermate komische boek *Er ist wieder da* van de Duitse schrijver **Timur Vermes**, waarin Adolf Hitler in de zomer van 2011 opduikt in Berlijn. Het boek werd in 2015 succesvol verfilmd, en alleen al in Duitsland werden er meer dan 400.000 exemplaren van verkocht. Drie jaar geleden verscheen de Nederlandse vertaling, onder de titel *Daar is hij weer* (De Bezige Bij, 320 blz.). Het boek is nu tevens verschenen in een goedkope pocketeditie, en lijkt daardoor uitermate geschikt om in de klas te worden behandeld, samen met de film en, natuurlijk, tegen een verantwoorde achtergrond. ■

Jacob Moerman

